

brænde huset av. Han gav da alt det han hadde og kunde skaffe tilveie, og de drog avsted med det; der var nok for alle deres levedage, men de hadde allikevel heller villet ha sine egne varer tilbake.

9. De tre haandverkssvender.

Tre haandverkssvender var blit enige om, at de bestandig skulde vandre sammen og arbeide i en by; men en gang var der ikke mere noget arbeide at faa, saa de ikke hadde noget at leve av; da sa den ene: »Hvad skal vi ta os til? sammen kan vi ikke bli længer; dette skal være den sidste by, hvor vi er sammen; kan vi ikke finde noget arbeide her, saa vil vi avtale med oldermannen, at vi skriver til ham, hvor vi opholder os, saa den ene kan faa underretning om den anden, og saa vil vi skilles ad;« det syntes ogsaa de andre var det bedste. Mens de endnu talte herom, kom der en rikt klædd mand hen til dem og spurte, hvem de var. »Vi er haandverkssvender, som søker arbeide, og hittildags har vi holdt os sammen, men nu vil vi skilles ad, fordi vi ikke kan finde noget arbeide mere. »Aa, det har ingen nød,« sa manden; »hvis dere vil gjøre det som jeg siger, saa skal der hverken mangle dere penger eller arbeide, ja I skal bli store herrer og kjøre i vogn.« Den ene sa: »Ja, hvis det ikke er til skade for vor sjæl og salighet, saa kan vi nok gjøre det.« »Nei,« svarte manden, »med det har jeg intet at bestille.« Men den anden hadde set hans føtter, og da han

merket, at han hadde en hestefot og en menneskefot, vilde han ikke ha noget med ham at bestille, men djævelen sa: »Vær rolig, det er ikke deres sjæl, jeg lægger an paa, men en andens, som alt halvveis er min. »Da de nu var sikre, saa gik de ind paa det og djævelen sa dem, hvad han forlangte; den første skulde paa ethvert spørgsmaal svare: »alle vi tre;« den anden: »for penger;« den tredje: »og det var ret!« Det skulde de bestandig si: den ene efter den anden, men forresten skulde de ikke tale et ord, og hvis de overtraadte dette, skulde hvert øre forsvinde, men saa længe som de gjorde det, skulde de bestandig ha lommerne fulde. Til en begyndelse gav han dem ogsaa straks saa mange penger, som de kunde bære, og bad dem gaa til byen og ta ind i vertshuset. De tok ind der; verten kom dem imøde og spurte: »Vil de ha noget at spise?« Den første svarte: »Alle vi tre.« »Ja,« sa verten, »det mener jeg ogsaa.« Den anden: »For penger.« »Det forstaar sig,« sa verten. Den tredje: »Og det var ret!« »Ja vist er det ret,« sa verten. De fik nu god mat og drikke og blev godt opvartet, men da de hadde spist, maatte de betale, og verten kom til den ene med regningen; han sa: »Alle vi tre;« den anden: »for penger;« den tredje: »og det var ret.« »Ja vist er det ret,« sa verten, »alle tre betaler, og uten penger kan jeg ikke la nogen faa noget;« men de betalte endda mere end han hadde forlangt. Gjesterne saa det og sa: »De folk maa være gale.« »Ja det er de ogsaa,« sa verten, »for de er ikke rigtig kloke.« De blev nu en tid lang i vertshuset, og sa aldrig andet end: »Alle vi tre, for penger, det var ret.« Men de

saa og visste alt, hvad der foregik i vertshuset. Nu hændte det sig engang, at der kom en stor købmand med mange penger; han sa: »Hr. vert, vær saa god at gemme mine penger for mig, for ellers kunde de tre gale haandverkssvender stjæle dem fra mig,« Verten gjorde det, men da han bar vadsækken ind i sin stue, kjendte han at den var tung og fuld av guld og penger; derpaa gav han haandverkerne en seng nedenunder, men købmanden fik et eget værelse ovenpaa. Da det blev midnat og verten tænkte, at de sov allesammen, kom han og hans kone med en øks og slog den rike købmand ihjel, og da de hadde fuldført mordet, la de sig igjen til at sove. Da det nu blev dag, blev der et stort spektakel. Købmanden laa død i sengen og svømte i sit blod; alle gjesterne kom sammen og verten sa: »Det har de tre gale haandverkere gjort.« Gjesterne bekræftet det og sa: »Det kan ikke ha været nogen anden.« Men verten lot dem kalde og sa til dem: »Har I dræpt købmanden?« »Alle vi tre,« sa den første, »for penger,« sa den anden, »og det var ret!« sa den tredje. »Der kan de nu høre,« sa verten, »de tilstaar det selv.« Derpaa blev de bragt i fængsel og skulde dømmes. Da de nu saa, at det gik alvorlig til, blev de dog ræd, men om natten kom djævelen til dem og sa: »La mig nu se, at dere holder ut endnu en dag og ikke forspilder deres lykke, saa skal der ikke krummes et haar paa deres hoder.« Næste morgen blev de bragt til retten; da sa dommeren: »Er dere morderne?« — »Alle vi tre.« — »Hvorfor har dere slaat købmanden ihjel?« — »For penger.« — »I kjeltringer,« sa dommeren, »er

dere ikke ræd for synden?« — »Og det var ret.« — »De har bekjendt og er dertil gjenstridige,« sa dommeren, »la dem straks dø.« De blev ført ut, og verten maatte træ ind i kredsen med dem. Da de nu allerede var kommet paa stillaset, og skarpretteren stod med blottet sverd, saa kom der med engang en vogn med fire blodrøde hester for, og den kjørte saa ilden sprutet av stenene, og ut av vinduet vinket det med et hvitt lommestørklæ. Da sa skarpretteren: »Der kommer naade,« og ut av vognen blev der ogsaa ropt: »Naade, naade!« Da kom djævelen ut, prægtig klædd som en fornem herre og sa: »Dere tre er uskyldige, nu kan dere tale, si, hvad dere har set og hørt.« Da sa den ældste: »Vi har ikke dræpt kjøbmanden, men der inde i ringen staar morderen,« og han pekte paa verten, »og hvis dere gaar ned i hans kjelder, saa kan dere finde endda mange flere, som han har tat livet av.« Da sendte dommeren sine hjælpere dit, og de fandt det slik som haandverkerne hadde sagt, og da disse hadde fortalt dommeren det, lot han hodet hugge av verten. Da sa djævelen til de tre: »Nu har jeg den sjæl, jeg vilde ha, men dere er fri og har penger nok for hele livet.
